

TESTIMPRESSIE TOMAC 2011

Wordt het 26"

TEKST Jeroen Tiggelman
FOTO'S Jeroen Tiggelman & Nathalie Huijs

Tomac

Supermatic vs Diplomat

# of 29"?

TEKST Guido Kartner
FOTO'S Sterling Lorence

Het is hartje winter in Nederland, maar ik zit in het vliegtuig naar Amerika. Mijn eindbestemming is de plaats Phoenix in de zuidelijke staat Arizona. Een plek waar het alleen in de winter goed toeven is. Tijdens mijn verblijf kan ik de nieuwe Tomac Supermatic 1 (26") en de Diplomat 1 (29") eens goed aan de tand voelen. Een testimpresie van twee geheel nieuwe Tomac-mountainbikes.

SPECIFICATIES

Tomac Diplomat 1

Frame aluminium 6069 hoofdframe, aluminium 6069 achterbrug, 'tapered' balhoofdbuis, vervangbare derailleurpat, 120 mm veerweg • **framematen** S - M - L - XL • **kleur** mat zwart / glanzend wit • **voorvork** Fox F29 RL FIT 120 mm veerweg, 15 mm as, 1,5-1 1/8 tapered • **achterdemper** Fox Float RP23 Boostvalve • **balhoofdset** FSA Gravity 1 1/8 – 1 1/2 threadless • **stuur** Easton EC 70 XC carbon 31,8 mm • **stuurpen** Thomson Elite X4 90mm, 31,8 mm • **handvatten** AME • **zadel** Fizik Tundra 2 magnesium-rails • **zadelpen** Thomson Elite, 30,9 mm – lengte 400 mm • **crankstel** Shimano XT, 175 mm • **kettingwielen** Shimano XT 42-32-24T • **trapas** Shimano XT • **pedalen** niet bijgeleverd • **shifters** Shimano XT • **voorderailleur** Shimano XT • **achterderailleur** Shimano XTR • **cassette** Shimano XT, 11-36 10-speed • **ketting** Shimano XT, 10-speed • **remmen** Avid X.0 • **remschijven** (voor/achter) Avid 185/160 mm • **remgrepen** Avid X.0 • **wielset** Easton EA70 XC, 24-gaats, voornaaf 15mm • **banden** Kenda Nevegal DTC vouwbaar, John Tomac Signature, 29 x 2,20 • **binnenbanden** Kenda • **diversen** plaats voor twee bidonhouders aan het frame

De 29er is helemaal hot, zeker in Amerika rijden er meer 29ers rond dan mountainbikes met 26" wielen. Wat dat betreft gaat mijn nieuwsgierigheid zeker uit naar de nieuwe Diplomat, een gloednieuwe full suspension 29er met maar liefst 120 mm veerweg. Ook nieuw, en bij Tomac tenminste nog nooit vertoond, is de Supermatic, een carbon fully met 120 mm veerweg. Welke van de twee is nu eigenlijk de beste?

FRAMES

Een nieuwe mountainbike ontwikkelen is niet zo gemakkelijk, zeker niet als het model ook nog eens van carbon is. Bij Tomac is de stijfheid van het frame een zéér belangrijk issue. Het ontwikkelen van het frame van de Supermatic 120 mm full suspension heeft dan ook behoorlijk wat tijd in beslag genomen. Met carbonlaagjes 'spelen', op deze haast simpele manier ontdekten de ingenieurs bij Tomac dat kleine extra laagjes carbon op belangrijke plaatsen soms enorm veel stijfheid geven. Het frame moest licht, sterk en stijf zijn, bovendien moet het 'zwarte goud' ook nog eens beschermd worden en bestand zijn tegen 'impact'- tests. Door gebruik te maken van een nieuw procédé, waardoor geen extreme hitte meer vrijkomt bij de productie van het carbon frame,

worden alle oneffenheden uit het carbon weggenomen. Met een flexwaarde van slechts 2 graden aan de achteras is de Tomac Supermatic één van de stiffste 120 mm full suspension mountainbikes van 2011. Door de toepassing van een 'single pivot' vering is er geen 'dood punt' voordat de vering in werking treedt. Een balhoofdhoek van 69,5 graden zorgt voor een steilere hoek en dus een snellere reactietijd tijdens bijvoorbeeld technische passages is het terrein. Het carbon frame van de Supermatic weegt met demper 2270 gram.

De ontwikkeling van het nieuwe aluminium Diplomat-frame heeft door de keuze van het materiaal minder tijd in beslag genomen. Toch is een 120 mm full suspension frame voor 29" wielen een geheel nieuw traject dat nog niemand ooit eerder heeft doorlopen. Het doel van de ontwikkeling van de Diplomat was het bouwen van een 29er met dezelfde eigenschappen als een mountainbike met 26" wielen. Door de liggende achtervork relatief kort te houden en de brackethoogte gelijk aan die van de 26" Supermatic te houden ontstaat een 29er die de rijeigenschappen van de 26" mountainbike benadert. De Diplomat heeft net als de Supermatic een 'single pivot' veersysteem, echter met gewijzigde draaipunten. Natuurlijk zit je wat hoger op de 'bok',

SPECIFICATIES

Tomac Supermatic 1

Frame carbon hoofdframe, carbon achterbrug, tapered balhoofdbuis, vervangbare derailleurpat, 120 mm veerweg • **framematen** S - M - L - XL • **kleur** mat zwart / glanzend wit • **voorvork** Fox 32-series Float RL FIT 120 mm veerweg, 15 mm as, 1,5-1 1/8 tapered • **achterdemper** Fox Float RP23 Boostvalve • **balhoofdset** FSA Gravity 1 1/8 – 1 1/2 threadless • **stuur** Easton EC 70 XC carbon 31,8 mm • **stuurpen** Thomson Elite X4 90 mm, 31,8 mm • **handvatten** AME • **zadel** Fizik Tundra 2 magnesium-rails • **zadelpen** Thomson Elite, 30,9 mm – lengte 400 mm • **crankstel** Shimano XTR, 175 mm • **kettingwielen** Shimano XTR 42-32-24T • **trapas** Shimano XTR • **pedalen** niet bijgeleverd • **shifters** Shimano XT • **voorderailleur** Shimano XTR • **achterderailleur** Shimano XTR • **cassette** Shimano XT, 11-36 10-speed • **ketting** Shimano XT, 10-speed • **remmen** Avid X.0 • **remschijven** (voor/achter) Avid 185/160 mm • **remgrepen** Avid X.0 • **wielset** Crank Bros Cobalt, 24-gaats, voornaaf 15mm • **banden** Kenda Nevegal DTC vouwbaar, John Tomac Signature, 29 x 2,10 • **binnenbanden** Kenda • **diversen** carbonprotectie op onderliggende framebuis, plaats voor twee bidonhouders aan het frame, K-Edge 'anti chain suck'-plaat

maar door een brackethoogte van 33,5 cm aan te houden is dit aanzienlijk lager dan bij veel 29er frames van andere fietsmerken. De balhoofdhoek van 71 graden is wat minder steil dan bij de Supermatic, waardoor meer stabiele rijeigenschappen worden gerealiseerd. Een relatief lange bovenbuis en korte balhoofdbuis geven de 29er toch nog een sportieve zithouding. Het 6069 aluminium frame van de Diplomat weegt met demper 3150 gram.

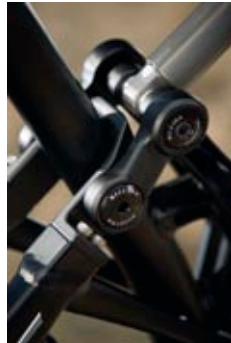
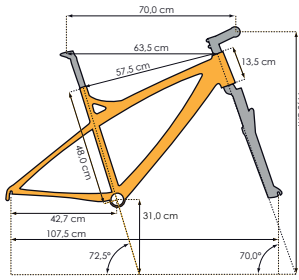
VOOR- & ACHTERVERING

Natuurlijk is het in balans zijn van de voor- en achtervering van groot belang. Bij Tomac kiest men bij zowel de Supermatic als de Diplomat voor Fox-vering. De 'fine tuning' van met name de achterdemper is doorslaggevend voor het uiteindelijke gevoel van de fiets. Hier speelt de knowhow van John Tomac een belangrijke rol in het geheel. Alleen al aan het ontwikkelen van de juiste demper werd een hele zomer 'testen' besteed! Dit laatste traject in de ontwikkeling van een nieuwe full suspension is erg belangrijk en wordt vaak onderschat. De locatie van het draaipunt van de achterbrug is erg belangrijk voor de rijeigenschappen. Om de pedaalterugslag te minimaliseren is het draaipunt dicht bij de bracket-as geplaatst. De lagers bij de draaipunten zijn

aangebracht op extra stijve flex vrije 'oversized' aluminium bussen. Door het toepassen van deze stijve constructie hebben de lagers minder te verduren en gaan ze veel langer mee, bovendien zorgt een soepel werkende 'rocker link' voor een snel aansprekende demper, wat de verwerking van kleine oneffenheden ten goede komt.

Bij de ontwikkeling van de achtervering van de Diplomat is de locatie van het draaipunt van de achterbrug iets hoger komen te liggen dan bij de Supermatic. De achterbrug is voorzien van een 'brace' waardoor extra stijfheid ontstaat. Stijfheid die nodig is om de vering probleemloos te laten functioneren. Ook bij de aluminium Diplomat is extra werk gemaakt om de 'fine tuning' van de achterdemper te optimaliseren.

De Fox RL Fit-voorvorken met 120 mm veerweg van de Supermatic en de Diplomat zijn aan de voornaaf extra stijf door toepassing van een 15 mm as. Niet ongebruikelijk bij dit type fietsen, maar zeker niet standaard bij ieder fietsmerk aanwezig. Voor beide Tomac-fietsen geldt dat de voor- en achtervering perfect op elkaar afgestemd zijn. Voordat we op pad gaan met de testfietsen wordt de vering van iedere Tomac perfect afgesteld.

RIJDEN OP HET VLAKE & TECHNISCHE PADEN

Na de presentatie van beide fietsen gaan we maar liefst twee dagen met ieder model op pad. Dit is niet zomaar een rondje rijden en weer naar huis. Samen met John Tomac, die voor de presentatie uit Californië ingevlogen is, rijden we het 'South Mountain Park' van Phoenix in. Een speeltuin van 125 km², vol met technische trails en slechts enkele vlakke paden. De vlakke paden liggen rond het 'park', de rest van ons testterrein ligt erin. Tijdens de vlakke ritten heb je geen moment het idee dat je op een 120 mm full suspension rondrijdt. Zowel de Supermatic als de Diplomat volgt de trails zonder een centje pijn. De Supermatic is met zijn 26" wielen beter in het nemen van scherpe bochten, de Diplomat daarentegen is meer koersvast op de rechte stukken. Bij de technische paden, en dan bedoel ik echt technisch, ben je met de Supermatic duidelijk in je voordeel, de reactiesnelheid is korter en commando's vanaf het stuur worden razendsnel omgezet in een actie. De grotere wielen van de Diplomat reageren uiteraard iets minder snel op stuurcommando's, maar hebben een voordeel wanneer de stenen op het pad groter worden. Bij een acceleratietest is de Supermatic de Diplomat zonder twijfel de baas; rollen beide fietsen eenmaal op een bepaalde snelheid, dan is de Diplomat eenvoudiger op snelheid te houden.

KLIMMEN

Mijn slogan "ik stap nooit af" gaat in het South Mountain Park van Phoenix niet op. Ik dacht toch echt dat ik behoorlijk goed kon klimmen, weliswaar ben ik niet meer zo 'snel' als 25 jaar geleden, maar afstappen terwijl anderen nog fietsen, dat nooit! Tijdens de beklimming van de 'Mormon Trial' moet ik echter diverse keren van de fiets af. John Tomac rijdt op zijn Supermatic voor me en gaat als een steenbok naar boven. Zelfs een passage die nauwelijks te voet lukt, rijdt hij op zonder een voet aan de grond te zetten. Ik ben echt onder de indruk! Deze extreem steile paden zijn gelukkig een zeldzaamheid en wellicht kom je ze nooit van je leven tegen. Er zijn gelukkig genoeg paden over om de klimeigenschappen wel goed te beoordelen. Daarbij is het verschil tussen beide Tomac's ook hier weer te ontdekken. De Supermatic is met 10,8 kg ruim 2 kilo lichter dan de Diplomat. In de klim is de lichtgewicht carbon fully duidelijk in zijn voordeel. Op de smalle paden zijn de kleinere draaicirkel van de 26" wielen, en de eerder omschreven steilere balhoofdhoek twee belangrijke pluspunten. Het lichtste bergverzet van beide fietsen is 24T voor en 36T achter. En lichter bergverzet dus voor de Supermatic. Is de Diplomat dan echt zoveel slechter in de klim? De grotere 29" wielen van de Diplomat rollen eenvoudiger over de grotere stenen en de tractie is beter, ook je balans bij lage snelheid is ongekend goed. Drie belangrijke pluspunten in het terrein dus voor de Diplomat.

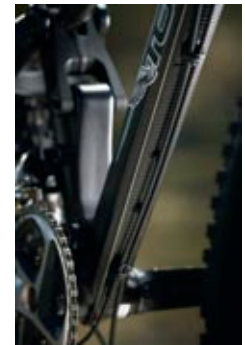
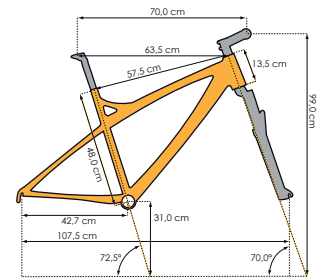
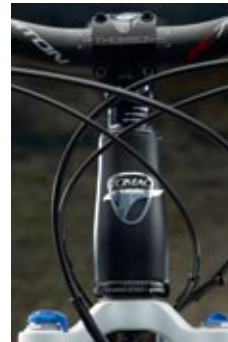
DALEN

In de 'speeltuin' nabij Phoenix is het goed toeven. Na een pittige klim komt ook weer een schitterende afdaling. De hoeveelheid grote stenen die we op de weg naar boven zijn tegengekomen liggen zoals verwacht ook in de afdaling op ons te wachten. Voor John Tomac en de eigenaar van Tomac, Joel Smith, is dit geen probleem. Ook ik ben niet bang uitgevallen, al stap ik toch enkele malen uit voorzorg van mijn testbike af. Ik moet eind januari een nieuwe editie van Bikefreak-magazine maken en een ziekenhuis in Arizona lijkt me niet de beste plek om deze klus te klaren. Zonder ook

VERZETTENTABELLEN – AFMETINGEN IN CM

Tomac – Diplomat – 29" wiel
wielomtrek 230,00

tanden	24	32	42
11	501,82	669,09	878,18
13	424,62	566,15	743,08
15	368,00	490,67	644,00
17	324,71	432,94	568,24
19	290,53	387,37	508,42
21	262,86	350,48	460,00
24	230,00	306,67	402,50
28	197,14	262,86	345,00
32	172,50	230,00	301,88
36	153,33	204,44	268,33

maar één keer te vallen weet ik alle afdalingen te volbrengen. De Supermatic blinkt uit in handelbaarheid en de snelheid waarmee je van de ene bocht de andere bocht maakt. Ook tijdens het manoeuvreren in scherpe haarspeldbochten merk je dat de korte draaicirkel zijn voordelen heeft. De 26" wielen van de Supermatic hebben meer moeite met echt grote stenen. Voor downhillspecialist John Tomac lijkt alles echter kinderspel. Zonder enige moeite rolt hij met zijn Supermatic over de rotsen, waar ik met de grote wielen van de Diplomat echt doodsangsten uitsta! De Diplomat lijkt door de 29" wielen over wel 140 mm veerweg te beschikken. Ook is de stabiliteit door de langere wielbasis super. Eenmaal beneden aangekomen van een toch wel heftige trail zien we vanaf onze rustplaats zo'n 10 freeridebikers naar beneden stuiven. Het blijken Greg Herbold en zijn 'crew' te zijn die SRAM-producten testen. John en Greg groeten elkaar!

VERZETTENTABELLEN – AFMETINGEN IN CM

Tomac – Supermatic – 26" wiel
wielomtrek 205,00

tanden	24	32	42
11	447,27	596,36	782,73
13	378,46	504,62	662,31
15	328,00	437,33	574,00
17	289,41	385,88	506,47
19	258,95	345,26	453,16
21	234,29	312,38	410,00
24	205,00	273,33	358,75
28	175,71	234,29	307,50
32	153,75	205,00	269,06
36	136,67	182,22	239,17

CONCLUSIE

Is de Tomac Supermatic 1 (26") of de Tomac Diplomat 1 (29") de ultieme mountainbike? Op deze vraag is niet zo 1-2-3 een antwoord te geven. Feit is dat beide mountainbikes superfietsen zijn waar je heel veel fietsplezier aan zult beleven. Beide fietsen hebben zo hun eigen voor- en nadelen. Afhankelijk van jouw voorkeur kies je de ultieme Tomac-mountainbike. Zowel de Supermatic als de Diplomat zal zijn eigen 'fans' hebben. Het is maar net waar je met je nieuwe Tomac naar toe gaat!

	TOMAC SUPERMATIC 1	TOMAC DIPLOMAT 1
Importeur/fabrikant	Bikecustomizer	Bikecustomizer
Telefoon	010-4343322	010-4343322
Website	www.tomac.com	www.tomac.com
Prijs	€ 5500,- (frameset € 2600,-)	€ 3500,- (frameset € 1250,-)
Gewicht	10,8 kg	12,7 kg
Rechtuit rijden	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Bochtengedrag	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Stuurvastheid	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Acceleratie	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Remmen	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Schakelen	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Klimmen	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Dalen	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Brede paden	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Single tracks	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Instelbaarheid	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
veerelementen	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
Banden	👉👉👉👉👉👉	👉👉👉👉👉👉
In het kort	zeer efficiënte en lichte crosscountry mountainbike	goed uitgebalanceerde crosscountry mountainbike
Aanbevolen gebruik	marathons	marathons
Bikefreak-magazine oordeel	uitstekend	zeer goed